

Í DAG

FRÁ VÍSINDAMONNUM

»Tað er lív á Mars«

TAÐ er lív á Mars. Hetta sigur russiski astronomurin Nikolai Barabasjov um somu tíð, sum russiska rúmdarskipið »Mars 1« er á veg og vil koma til Mars um 7 mánaðir. Tá vil mennættin fáa svar uppá hesa gátu — fotografískt. Barabasjov sigur, at hováni á Mars skjótt vildu verið fyllt av gulum dusti frá oyðmorknum, um einum plantuvokstur var á Mars. Hováni vildi ta fingið sama lit sum landslagið á planetini; men »Marshovin« verða grønlig á litid um varið og summarið og um veturin verður liturin meira brúntur og gráur. Fyribils mugu vit í halda okkum til ta áskoðan, at tað er lív á Mars. Rúmdarskipini vilja fáa greiða á, hvussu verðið er oman á Mars, men nærr kunningar kunnu ikki fara fram, fyrr enn folk verður sent upp á Mars til hetta engamá.

VAL Í HONDUM

Mánaðagin 10. desember fara Klakksvíkingar aftur til val — soknarstýrisval. Seinasta soknarstýrisval vann javnaðarflokkurin flestar atkið. Umráðandi er at vinna ein fleiri atkvøður á hesum sinni. Nú sum altíð raður um at

FYLKJAST UM JAVNAÐARFLOKKIN

ULL ER SO NÓG.

Orðið ULL verður ofta misbrúkt. Talað verður um rayonull, hóast hetta einki hevur við ull at gera, tá hetta togvið er gjørt úr træ.

Fýra F-merkið er besta tryggin fyri, at hetta tilfarið er heilulínt. Er einki goðskumerki á vørnum, eigur altíð at verða spurt eftir, hvussu nógv prosent av ull er í togvinum.

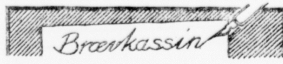
Góð, rein ull er m.a. merino; casimir; Mohair og labswool. Til hesi tilfar er einans nýttur nýggjur ulltráður. Heilulíntar vørur kunnu eisini verða gjørdar úr gomlum klædnaplogum, hvors tráður er spunnin av nýggjum.

Fiskamat

TOSKUR VIÐ TOMATUM OG LEYKI

3-4 toskaflok verða vætað við sitrónsaft og møguliga 2 spsk. av hvítvíni ella eplamos; salt, pipar og paprika verður stroyt mór yvir. Leykskivur ella leykringar verða lagdir omaná og seinast tomatkivur, so allar fiskurin verður fjaldur. Nakrir smørlumpar oman aftur her og har. Alt verður sett í ein heitan ovn (190 hitastig) í einar 20-25 min. Afturvíð kann bordreiddast við eplamos ella rósun kál, gularótum; grønurtur ella blomkál.

HON.

»BRÆVKASSIN«

Í bløðnum hevur av og á ver ið nevnt um lestrarstundin, sum sigst at vera margfaldari síðan hetta landstýrið tók við. Tá eg fegin vildi fingið at vita hvussu landið veruliga liggur á hesum øki, hoyvi eg mær at

spyrja blaðið, hvussu verðið er við hesi margfalding. Lesandi.

SVAR: Vg hava áður greitt frá hesum málið her í blaðnum, men tað er okkum ein frægd at endurtaka, hvussu stór framstigið hava verið. Lesnaðarstundin er undir hesum stýrinum tvífaldari, sum tolini niðanfyrir vísa:

1958/1959	kr. 146.934,00
1961/1962	kr. 269.800,00

»Brævkassin«

Tá tað hevur verið havið ógvuliga harðliga at mær, tí eg havi framhildið millum manna, at Hákon Djurhuus lögtingsmaður, í síni tíð var formaður í javnaðarflokkinum í Klakksvík, hoyvi eg mær at spyrja tykkum hvussu var og ikki.

Hans.

SVAR: Tað er ikki rett, at Hákon Djurhuus hevur verið formaður í Norðoya javnaðarflokkinum; men hann var næstformaður í flokknum frá 1936 fram til 1939, soleiðis sum tað framgongur av gerðabók felagsins, sum Hákon Djurhuus sjálfur fyrri tað mesta hevur skrivað hetta tíðarskeiðið.

ELEKTRISKAR TANNBUSTIR.

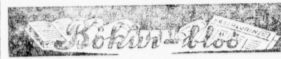
TAÐ er torført at busta tenn upp-niður, niður-upp; serstakliga at fáa børn at gera tað.

Men nýggjar tíðir eru á veg. Mong eru ynskni um elektrisk tól av ymiskum slagum, el-barbermaskinu el-vaskimaskina o.s.fr.; men nú kann ein seta eltannbustina upp á ymiskleðin aftrat. Stórsta framstigið innanfyri tannbusting seinasta 2000 ári er ein veruleiki. Ein setur tannbustina til elektrisku konaktina og letur hann gliða lættliga eftir tannum, so arbeidir hon sjálf: upp-niður, niður-upp. Hetta er frásæla goð viðgerð av

tannnum móti hini ógvulgu tann sjúkuni í sívilsersaða heiminum, parodontosen.

Í USA kostar elektriska tannbustin 20 dollars (umleið 140 kr.). Aftrat hesum koma leysar bustir at seta í hesar kosta 98 cents. Maskinan verður nevnt Broxodon og verður gjørd av handilsfelagnum Sjöbb.

MED.

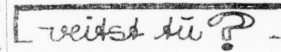
POVL ELLER: »N. F. S. GRUNDTVIG« PORTRETTER» Natlanssöguliga stýni á Frederiksherg 145 blaðsúr. Kostnaður 25,75 kr.

HVUSSU VAR GRUNDTVIG Á AT LIFA?

Frá ferri tíðini, tá ljósmyndartólini ikki vóru tók til avmyndingar av monnum, er ikki altíð so lætt at fáa fram hina sonnu myndina av kendum kvinnum og monnum — soleiðis eisini við Grundtvig. Sum tó á ellisárum varð avmynding við vánaaligum ljósmyndartóli. Í nevndu bók verður roynt at geva eina rættuliga fullfíggaða mynd av Grundtvig. hesi miklu andstæðing.

M. a. fáa vit at vita, at Grundtvig var 173 cm høgur (yvir meðal tá á dagum), hann var ljóshærður; bleikur í andlitid, ógvuliga djúpa rodd og tannleysur á heldur ungum árum.

Hetta er rættuliga forvitnisligur lestur — og øll kenna Grundtvig. øll hava hoyrt um hann.

AT av 1000 livandi foddum

børnum doyggja í Íslandi 13 áðrenn tey hava fylt ár og 15 í Svøríki. Mótvægis hesum doyggja 250 av 1000 smábørnum í einum vesturafrikanskum landi, áðrenn tey eru árgomul. AT í USA stjula teir sokallaðu »hvitnsþpbrotsmennin« — oftast tenastumenn hjá tí almenna ella í privatum fyriteikum — meira á hvørjum ári enn teir vápnada gangstærarnir, innbrotsfóvar og aðrir »yrkisbrotsmenn«.

AT radiobyrgjur frá stjórnum stóð »bombardera« jorðina — eitt fyrirbrigdi, ið verkföngurur Karl Jansky var varur við í 1933.

AT í Týsklandi hava teir nú loyst gátuna vð ráttlagasi, ið ikki brotnar; tað heldur fyri harðastu hamars- ella óksløgum.

AT í Fraklandi verða á hvørjum ári 30.000 menniskjur fullkomliga burtur — mest ungar gentur.

AT konir menn halda, at tað í Australi nú eru umleið 2 millj. austr kaninir, ið er landsins versta landplága.

AT ein osters leggur meira enn 15 milj. egg hvørja ferð.

AT diamanturin er harðasta evni, ið finst í heiminum.

BORNHOLMARAR — FØROYINGAR

Skútlaskipið »Danmark« er farið á langferð til Madagaskar; Kanrísku oyggjarnar, St. Thomas, Jamaica og Florida og verður aftur í Keypmannahavn 9. april 1963, kl. 14. Sigur skiparin Knud Hansen. Umborð eru 3 bornholmarar og

1 føroyingur. Blaðið AKTUELT sigur frá, at føroyingurin skal hava sagt við hán yngsta av bornholm-arum:

— Du ved nok, at der ikke må være flere bornholmere om bord i et skib, end der er møster. Man skal kunne binde hver af dem til en mast.

— Ja, svarede bornholmeren, men færinger kan man ikke få for mange af. Dem bruger vi til fender!

GEVUR BURTUR ALLA LONINA

Alla tíðina, Kennedy, forseti, hevur verið í Hvíta húsinum og limur í kongressini, hevur hann givið hvørt oyra av lon síni til ymisk góð endamá.

Sagt verður at hann í ár verður at lata alla lon sína — 700.000 kr. til vælgerdarmál og verður sostatt at bera seg at á sama hátt sum hann hevur gjørt síðan 1947, tá hann varð valdur til lim av kongressini.

Seinasta ár lat hann alla lon sína 662.000 kr. — 38.000 kr. restaði í fulla lon, tá hann ikki tók við starvinum fyrr enn 20. januar — til seks ymiskar vælferðarstovnar.

DEYÐSBÚGVIÐ eftir Caryl Chessmann, sum var tikin av dogum í gasskamarinum í San Quentin fongslinum, skuldsættur fyri kidnapping, voldtøku og yvirgang, er nú uppgjørt og arvingarnir hava fingið hvørt sitt. Peningaøgn hansara var 87.500 kr., ið hann hevði vunnid í fangatyppinum við at skriva bókur. Arvingarnir eru 4 sakførarar, ið hjálptu honum, meðan hann enn var á lívið.

Hann sat sum kunnugt fastur í 13 ár og biðaði eftir, at teir skuldu taka hann av dogum. Fleiri ferðir var hann á veg í gasskamar; men hvørja ferð komu boð um at stóða við avrættigini — seinastu ferð komu boðini ov seint — ólag var við telefonsambandinum.

TEIR GÓÐU, GOMLU DAGARNIR

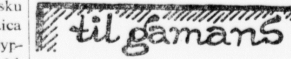
Tá ið drongur'n gloymir at siga »takke«, tá ið gentan ikki bukkar nógv djúpt, tá ungfolki roykja sigaretter o.s.m., kemur fram aftur hin gamla sagan um teir »góðu, gomlu dagarnir«.

Hvor hevur funnið uppá hesa søguna?

Teir gomlu, góðu dagarnir hava ongatið verið — jø, kanska fyri nokur ríkfólk, men hvørki fyri ungfolki ella børn.

Fyri 100 árum síðan arbeiddu 12 ára gamlar gentur og 12 ára gamlir dreingir 11-12 timar undir jorðini — í teimum myrku og ósumu kolanámunum; 5-6 ára gomul børn arbeiddu á verkstøðum fyri litla og onga lon, húskallabørnin svóvu á hálmsækkjum upp á hoyggjúsloftunum og smásvoltadu hvønn dag.

TAÐ er bert tvælt, tá folk tosa um teir góðu, gomlu dagarnir; teir hava ongatið verið; men í fávitsku verður hetta tvæltið so ofta endurtikið, at nokur trúgva tí.

Tað lagna við folki er, at í bussinum halda øll seg framman

igjøgnum, í kirkjuni og samkomuhúsum aftur! Igjøgnum og í ferðsluni milt á gotuni.

TAÐ besta við populerum musikk er, at hann ongatið er populerur longri tíð.

Mostur: Góðan dag, góði. Hvussu hava tit tað?

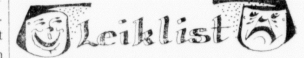
Petur: Gott, mamma stoppar hosur og pápi stoppar pípu.

Mostur: Og Anna, systur?

Petur: Hon snakkar so nógv, at eingin fær stoppa henni.

— EG viðgangi, at mær dámar væl, at ungir dreingir floyta eftir mær. Tað er, eins og tá ið eitt skip floytar; ein heldur av ljóðnum, sjálvi um ein ikki ættar sær við.

— Ansa eftir henni. Alt, hon hoyrir fer inn gjøgnum annað oyra og út aftur um alla bygðina.

»RÆTTARGONGDIN Í VERONA«

Søguligur filmur um rættargongdina móti leioðari fasistum verður nú gjørdur. Hetta verður filmur, ið menn vænta kemur at gera nógv um seg í Itaku, ja; eisini uttanfyri Itaku.

Filmurin nevnt »Rættargongdin í Verona« og byggir á hendingsarnar, tá uttanríkisráðharrin hjá Mussolini, greivín Ciano; ið var giftur við dóttur sjálvan Mussolini, gjørdi uppreisn móti verðslóðnum og fasistaflokkinum, flýggjaði til München, har hann í desember 1943 varð handtikin. Seinri fór so fram hin ræðuliga rættargongdin — eftir boðum Mussolinis — rættargongdin, ið endaði við, at Ciano hin 11. januar 1944 var tikin av dogum við nakkaskoti — fyri at gera tað so vanvirkiliga sum gjørgjigt.

BARNAMATUR

FJALD NOVN. Í reglunum niðanfyrir eru fjald nokur novn. Úr hesum reglum skalt tú finna tvey fuglanovn:

— Smásild er góður fuglamatur tvey gentunovn:

— Polin var útgataður av hol-

um. —

tvey dreingjanovn:

— Brekini vóru stór og sjónsk —

—

LANDALÆRA. Stavsetingin í

novnunum niðanfyrir er ein hurlí-

vási; men tit koma nokk til rætta

úrslitið, tá vit siga,

at NAEGTANI er eitt land

at KANNA er ein hovudsstaður

at NGAVDÁAS er ein bygd.

—

ORÐAGATA. Í staðin fyri tol-

ni; skalt tú seta bókstav og orð,

ið svara til lyklarorðið aftanfyrir:

1 — bokstavur

1.2 — hugdi

1.2.3 — merk!

1.2.3.4 — eynt.

—

»SMIRILÆS

Ferðaaetlan

Smiril skal hava ketilreinsan í

døgnum 4.—7. des. Meðan siglur

Viðoy eftir Smiril ferðaaetlan og

Thorshavn mikudag 5. des. kl. 7:

Tórshavn — Tvoroyri — Tórshavn

og friggjadag 7. des. kl. 7 somu

rutu bert við post; og ferðafólki.

Strandfaraskip Landsins.